

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI MATEMATICĂ,
ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ,
METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII
ROMÂNE/ COMUNICĂRII ÎN LIMBA ROMÂNĂ ȘI
METODICA PREDĂRII MATEMATICII/
MATEMATICII ȘI EXPLORĂRII MEDIULUI
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

În contextul contemporan, unui cadru didactic i se propune, permanent, redimensionarea relației dintre achizițiile dobândite prin parcurgerea traseului formării inițiale și competențele generale și specifice solicitate de pragmatica procesului de învățământ, în condițiile valorizării autoformării și autoperfecționării.

Programa de concurs pentru ocuparea posturilor de învățător/institutor/profesor pentru învățământul primar este concepută și elaborată în acord cu prevederile *curriculumului programelor de formare inițială*, oferite de instituțiile de învățământ specializate, precum și cu ale *curriculumului pentru învățământul primar*.

Proba de concurs vizează valorificarea achizițiilor din domeniul **limbii și literaturii române**, al **matematicii**, al **pedagogiei** și corelarea acestora cu domeniul **metodicilor predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română și predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar**. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate într-o viziune curriculară dinamică, sistemică, integratoare.

Cuprinzând următoarele discipline: **Limba și literatura română și Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării limbii și literaturii române / comunicării în limba română, Metodica predării matematicii / matematicii și explorării mediului în învățământul primar**, programa pentru Concursul național de titularizare în învățământ al învățătorilor/institutorilor/profesorilor pentru învățământul primar vizează evaluarea gradului de cunoaștere a conținuturilor științifice fundamentale din domeniile numite mai sus, a tendințelor în evoluția disciplinelor, precum și a capacității de aplicare a acestora în proiectarea, derularea și evaluarea activităților didactice, în acord cu paradigmele actuale ale studierii acestor discipline.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor *Limba și literatura română, Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării disciplinei comunicare în limba română/limba și literatura română în învățământul primar, Metodica predării disciplinei matematică și explorarea mediului / matematică în învățământul primar*;
- demonstrarea competențelor necesare în proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- evaluarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare, necesare realizării actului educațional.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Profilul competențelor învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar
- Tematica pentru disciplinele de concurs **Limba și literatura română, Matematică, Elemente de pedagogie școlară, Metodica predării limbii și literaturii române / comunicării în limba română, Metodica predării matematicii / Matematicii și explorării mediului în învățământul primar**
- Repere bibliografice

B. PROFILUL COMPETENȚELOR ÎNVĂȚĂTORULUI / INSTITUTORULUI / PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

a) *Competențe de specialitate:*

- utilizarea conceptelor de bază și a conținuturilor științifice ale disciplinelor de studiu abordate în învățământul primar;
- stabilirea de legături între conținuturile teoretice și aspectele practice ale disciplinelor de studiu predate în învățământul primar;
- manifestarea interesului pentru actualizarea conținuturilor în consens cu noile achiziții științifice ale disciplinelor de specialitate și ale unor domenii/discipline conexe.

b) Competențe de comunicare și relaționare:

- utilizarea conceptelor și a teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, diversificată și specifică;
- proiectarea, conducerea și realizarea procesului instructiv-educativ, ca un act de comunicare;
- comunicarea eficientă cu elevii, părinții elevilor, alte cadre didactice, precum și cu personalul de îndrumare și control, cu membri ai comunității locale;
- valorificarea metacomunicării în optimizarea relațiilor între cadre didactice;
- exprimarea orală cursivă, expresivă în relațiile cu ceilalți parteneri educaționali.

c) Competențe metodologice:

- utilizarea adecvată a cunoștințelor de didactică generală, de metodică de specialitate, de psihologie și pedagogie școlară / pedagogia învățământului primar în proiectarea și desfășurarea activității didactice cu elevii, în acord cu prevederile programelor școlare în vigoare;
- abordarea praxiologică a teoriilor cognitive moderne, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale elevului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative în plan profesional.

d) Competențe de evaluare și autoevaluare a activității didactice:

- utilizarea conceptelor cu care operează evaluarea;
- proiectarea unei evaluări eficiente, organic integrate în activitatea instructiv-educativă;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare în cadrul activității instructiv-educative;
- manifestarea unei atitudini obiective în autoevaluarea prestației didactice, cu scopul creșterii calității actului didactic.

e) Competențe psiho-sociale:

- utilizarea metodelor și a tehnicilor de autocontrol psihocomportamental;
- adoptarea unor comportamente prosoziale adecvate, de adaptare eficientă și rapidă la schimbările sociale și la provocările existente;
- manifestarea comportamentului empatic, antibullying și a „orientării helping”;
- utilizarea unor tehnici de negociere, de gestionare a conflictelor, de mediere pentru asigurarea de influențe educaționale pozitive;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalități și propriului status profesional deținut.

f) Competențe tehnice și tehnologice

- utilizarea mijloacelor tehnice și tehnologice cu scopul eficientizării actului didactic și al inovației în plan profesional.

g) Competențe de management al carierei

- manifestarea unor conduite (auto)reflexive și de autoresponsabilizare profesională;
- îndeplinirea unor sarcini complementare specifice profesiei (manager de proiecte educaționale, examinator / examinat / concurrent / supraveghetor);
- manifestarea interesului pentru evoluția în carieră.

C. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1. LIMBA ROMÂNĂ

- Normele actuale de ortografie și ortoepie în limba română; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii române, corespondența literă-sunet, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe; structura fonologică a cuvintelor: diftongi, triftongi, hiat; accentul; omografe, omofone.
- Cuvântul - formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat), categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; paronime, regionalisme, arhaisme, neologisme; câmpul lexical, unități frazeologice (expresii / locuțiuni); mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea; cuvânt de bază, cuvânt derivat; familia lexicală), externe (împrumuturile).
- Părțile de vorbire flexibile:
 - verbul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - substantivul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - articolul (clasificare);
 - adjectivul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - pronumele; adjectivul pronominal (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - numeralul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice).
- Părțile de vorbire neflexibile:
 - adverbul (clasificare, categorii gramaticale specifice, funcții sintactice);
 - conjuncția (clasificare);
 - prepoziția (clasificare, prepoziții care se construiesc cu genitivul, dativul, acuzativul);
 - interjecția (clasificare, funcții sintactice).
- Sintaxa propoziției:
 - a) Părțile principale de propoziție:
 - subiectul (clasificare);
 - predicatul (clasificare);
 - acordul predicatului cu subiectul;
 - b) Părțile secundare de propoziție:
 - atributul (clasificare);
 - complementul (clasificare).
- Sintaxa frazei:
 - fraza;
 - delimitarea propozițiilor în frază; felul propozițiilor; expansiunea și contragerea;
 - raporturile sintactice în frază: de interdependență, de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază;
 - exprimarea raporturilor sintactice în propoziție și în frază;
 - tipuri de propoziții subordonate în frază: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă, completivă indirectă, circumstanțiale;
 - construcții incidente; construcții eliptice.
- Aspecte privind aplicarea normelor de ortografie, de ortoepie și de punctuație în receptarea/construirea mesajului scris.

2. LITERATURA ROMÂNĂ

a) **Curențe literare/culturale: romantism, realism, modernism, simbolism, expresionism, neomodernism (perioadă, trăsături)**

b) **Genul epic:** Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul

- *Concepte operaționale:* construcția discursului narativ (particularitățile speciilor epice: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul; particularități ale construcției subiectului în textele narative, particularități ale compoziției în textele narative; incipit, final, episoade/secvențe narative, tehnici narative, instanțele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); tipuri de perspectivă narativă, construcția personajelor (tipologie, modalități de caracterizare), registre stilistice, limbajul naratorului – stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.
- *Conținuturi:*
 - *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă;
 - *Hanu Ancuței* de Mihail Sadoveanu;
 - *Moara cu noroc* de Ioan Slavici;
 - *Ion* de Liviu Rebreanu;
 - *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu;
 - *Enigma Otiliei* de George Călinescu.

c) **Genul liric**

- *Concepte operaționale:* structura discursului liric (titlu, motiv literar, idee poetică, imaginar poetic, instanțele comunicării lirice: mărci lexico-gramaticale ale eului liric; elemente de prozodie); figuri de stil (aliterația, asonanța, antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția); mesaj, relații de opoziție și de simetrie, leitmotiv, simbol central; poezie epică, poezie lirică.

Conținuturi: Conceptele operaționale se vor aplica pe două texte poetice aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu, George Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu.

d) **Genul dramatic:** Specii ale genului dramatic: comedia, drama

- *Concepte operaționale:* particularități ale construcției subiectului în textul dramatic; particularități ale compoziției textului dramatic (act, scenă, tablou, didascalii), structura discursului dramatic (conflict dramatic, intrigă, relațiile temporale și spațiale, dialogul dramatic, monologul, categorii estetice: comicul, tragicul); personajele operei dramatice (tipologii, modalități de caracterizare).
- *Conținuturi:*
 - *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale;
 - *Iona* de Marin Sorescu.

Notă: Componenta *Limba și literatura română* din structura probei de concurs cuprinde două părți:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text literar la prima vedere selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat / un eseu liber / un eseu argumentativ în care să se aplice conceptele operaționale enumerate în programă pe un text literar ce aparține scriitorilor studiați, cu încadrare în curentul literar/cultural.

D. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU TEMATICA DISCIPLINEI DE CONCURS LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

- *** *Dicționarul scriitorilor români*, coordonator Mircea Zăciu, Editura Albatros, 2002.
- Academia Română, 2010, *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Academia Română, *DOOM*, Ediția a II-a, București, 2005.
- Angheliescu, M., 1996, *Clasicii noștri*, București, Editura Eminescu.
- Angheliescu, M., Ionescu, C., Lăzărescu, Gh., 1995, *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond.
- Aranghelovici, C., 2007, *Îndreptar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Editura Saeculum vizual.
- Balota, N., 1982, *Opera lui T. Arghezi*, București, Ed. Eminescu.
- Braga, C., 1993, *Nichita Stănescu: orizontul imaginar*, Sibiu, Editura Imago.
- Călinescu, G., 1969, *Opera lui Mihai Eminescu*, București, Editura pentru Literatură.
- Călinescu, G., 2003, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Semne.
- Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu Romalo, V., Vasiliu, E., 1985, *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, Ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pană Dindelegan, G. (coord.), 2019, *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Crohmălniceanu, Ov.S., 1984, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea Românească.
- Llosa, M.V., 2005, *Scrisori către un tânăr romancier*, București, Editura Humanitas.
- Manolescu, N., 1980-1981, *Arca lui Noe*, Vol. I-II, București, Editura Minerva.
- Munteanu, G., 1980, *Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Mușat, C., 1998, *Romanul românesc interbelic*, București, Editura Humanitas.
- Papadima, L., 1996, Introducere, comentarii la *Comediile lui I. L. Caragiale*, București, Editura Humanitas, Colecția Tezaur.
- Petrescu, I., 2002, *Eminescu. Modele cosmogonice și viziunea poetică*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Pop, I., 1973, *Poezia unei generații*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Popescu, M., 1977, *Slavici*, București, Editura Cartea Românească.
- Iliescu, A., 2014, *Gramatica practică a limbii române actuale*, București, Editura Corint Educațional.
- Popescu, Ș., 2001, *Gramatica practică a limbii române*, București, Editura TEDIT FZH.
- Simion, E., 1987, *Scriitori români de azi*, București, Editura Cartea Românească.
- Vianu T., 2002, *Arta prozatorilor români*, București, Ed. 100+1 GRAMAR.
- Academia Română, 2010, *Gramatica de bază a limbii române* (coord. Gabriela Pană Dindelegan), București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- *** *Gramatica limbii române*, 2005, Vol. I-II, București, Editura Academiei Române.
- *** *Manualele de Limba și literatura română pentru clasele a IX-a – a XII-a*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.

E. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS MATEMATICĂ

MATEMATICĂ

1. Elemente de teoria mulțimilor

- Noțiunea de mulțime: element, apartenență, reprezentarea mulțimilor
- Relația de incluziune, egalitatea între mulțimi
- Submulțimi; determinarea unor submulțimi
- Operații cu mulțimi: reuniunea; intersecția; diferența. Complementara unei mulțimi. Produsul cartezian. Proprietățile operațiilor cu mulțimi
- Relația de echipotență; cardinalul unei mulțimi

2. Mulțimi de numere

Mulțimea numerelor naturale (\mathbb{N}); mulțimea numerelor întregi (\mathbb{Z}); mulțimea numerelor raționale (\mathbb{Q}); mulțimea numerelor iraționale ($\mathbb{R}\setminus\mathbb{Q}$)

Numere naturale

- Axiomele lui Peano
- Sisteme de numerație: sistem pozițional (scrierea în baza 10) și sistem nepozițional (scrierea cu cifre romane)
- Operații cu numere naturale: adunarea și scăderea – proprietăți, înmulțirea și împărțirea - proprietăți, teorema împărțirii cu rest; puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural, reguli de calcul cu puteri
- Divizibilitatea numerelor naturale, divizor, multiplu, criterii de divizibilitate cu: 2, 3, 4, 5, 9, 10; numere prime, numere compuse; descompunerea unui număr natural în factori primi, aflarea c.m.m.d.c., c.m.m.m.c. a două sau mai multe numere naturale

Numere întregi

- Compararea numerelor întregi
- Operații cu numere întregi: adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea

Numere raționale

- Frații ordinare: fracții subunitare, echiunitare, supraunitare; procente; fracții echivalente
- Compararea fracțiilor. Introducerea și scoaterea întregilor dintr-o fracție. Aflarea unei fracții dintr-un număr și a unui număr când se cunoaște o fracție din el
- Frații zecimale: compararea fracțiilor zecimale
- Transformarea unei fracții zecimale în fracție ordinară
- Transformarea unei fracții ordinare în fracție zecimală
- Aproximări
- Operații cu numere raționale: adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea fracțiilor ordinare; adunarea și scăderea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule; înmulțirea și împărțirea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule
- Media aritmetică și media ponderată a două sau mai multe numere raționale

Numere iraționale

- Reguli de calcul cu radicali: produs, cât, scoaterea factorilor de sub radical, introducerea factorilor sub radical
- Operații cu numere iraționale (adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea numerelor iraționale care conțin radicali de ordin 2)
- Rădăcina pătrată a unui număr natural pătrat perfect
- Algoritmul de extragere a rădăcinii pătrate a unui număr natural prin descompunerea numerelor în produs de factori primi

3. Ecuații, inecuații și sisteme de ecuații

- Ecuații de gradul I cu coeficienți în \mathbb{Z} ; probleme care se rezolvă folosind ecuații de acest tip
- Inecuații de gradul I, cu coeficienți numere întregi

- Sisteme de două ecuații liniare cu două necunoscute, cu coeficienți numere întregi (metoda substituției, metoda reducerii); probleme care se rezolvă cu ajutorul sistemelor de două ecuații cu două necunoscute
- 4. Elemente de organizare a datelor**
- Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice
- 5. Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitatea vaselor, masă, timp, valoare**
- Unități de măsură standard; multiplii și submultiplii; transformări
- 6. Elemente de geometrie**
- **Punctul, dreapta, semidreapta, segmentul, linia curbă, linia frântă**
 - **Unghi:** definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi; clasificare
 - **Poligoane:**
 - Triunghiul**
 - Definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi
 - Linii importante în triunghi: înălțimea, bisectoarea, mediatoarea, mediana (definiție, proprietăți, construcție)
 - Ortocentrul, centrul cercului înscris în triunghi, centrul cercului circumscris triunghiului, centrul de greutate
 - Criteriile de congruență a triunghiurilor
 - Proprietăți ale triunghiului isoscel; proprietăți ale triunghiului echilateral
 - Triunghiul dreptunghic: proiecții ortogonale pe o dreaptă; teorema înălțimii; teorema catetei, teorema lui Pitagora; reciproca teoremei lui Pitagora
 - Perimetrul și aria (formule de calcul)
 - Patrulaterul**
 - Patrulaterul convex; suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex
 - Paralelogramul, proprietăți; paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat - proprietăți; trapezul - clasificare, proprietăți, linia mijlocie în trapez
 - Perimetre și arii: dreptunghi, romb, pătrat, trapez
 - **Cercul:** construcție, elemente
 - **Corpuri geometrice:** paralelipipedul, cubul, piramida, cilindrul, conul, sfera (recunoaștere, elemente componente, construcție); arie și volum: paralelipiped, cub, piramidă
- 7. Metode aritmetice de rezolvare a problemelor**

F. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU TEMATICA DISCIPLINEI DE CONCURS MATEMATICĂ

- Aron I., Herescu, Gh., Dumitru, A., 1996, *Aritmetica pentru învățători*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Magdaș, I., 2019, *Matematică. Ghid pentru pregătirea inițială și continuă a profesorilor pentru învățământul primar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană.
- Roșu, M., 2019, *Elemente de matematică pentru profesorii din învățământul primar*, Ediția a 2-a, revizuită, București, Editura Aramis.
- Roșu, M., Roman, M., 1999, *Matematica pentru perfecționarea învățătorilor*, București, Editura All.
- *Manualele de matematică pentru clasele a IV-a – a VIII-a* valabile în anul școlar în care se susține concursul.

G. TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

1. *Finalitățile educației*

- a) Definierea și analiza operațională a conceptelor: *finalitate, ideal, scop, obiective, competențe*
- b) Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință: macro-micro (finalități de sistem – finalități de proces); grad de generalitate; dimensiunea personalității; temporalitate; măsurabilitate

2. *Probleme teoretice și practice ale curriculumului*

- a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului, situație de învățare, curriculum centrat pe competențe
- b) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu - opțional; formal - nonformal; național-local
- c) Orientări și practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat și personalizat
- d) Produsele curriculare: planul-cadru, programele școlare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, softuri educaționale etc.)

3. *Procesul de învățământ - sistem și funcționalitate*

- a) Procesul de învățământ: concept, structură, funcții, dimensiuni, caracteristici, procesualitate internă, modele explicativ-interpretative. Procesul de învățământ ca interacțiune dinamică între predare, învățare și evaluare
- b) Condiții și factori de creștere a eficienței procesului de învățământ. Organizarea activității didactice la nivelul clasei, inclusiv în regimul simultan și în mediul virtual

4. *Proiectarea didactică*

- a) Definierea și operaționalizarea conceptului
- b) Niveluri ale proiectării didactice
- c) Caracteristicile proiectării didactice la nivel micropedagogic (planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției/activității)
- d) Instrumente de proiectare didactică

5. *Strategiile didactice*

- a) Delimitări conceptuale, componente (metode, procedee, tehnici, forme de organizare și mijloace didactice), taxonomii
- b) Metodologia didactică. Metodele didactice: definiții, clasificări, descrieri, exemplificări. Metodologia activizantă – valențe formative
- c) Mijloacele de învățământ: definiție, clasificare, integrare în activitatea didactică. Noile Tehnologii de Informare și Comunicare (NTIC) și posibilități de utilizare a lor în cadrul procesului de învățământ

6. *Predarea. Orientări contemporane în teoria și practica predării*

- a) Conceptul de predare; predarea ca activitate de organizare și conducere a situațiilor de învățare
- b) Strategii și stiluri de predare. Relațiile între predare, învățare și evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării
- c) Evaluarea/autoevaluarea comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar

7. *Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării școlare*

- a) Conceptele de învățare în sens larg și de învățare școlară. Forme, tipuri și niveluri de învățare
- b) Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară

c) Condițiile interne și externe ale învățării școlare eficiente. Interdependența dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificarea și optimizarea acestora în procesul didactic

8. Instruirea. Teorie, metodologie

a) Delimitări conceptuale: *învățare – instruire – formare, metodologie, metodă, procedeu, mijloc didactic*

b) Sistemul metodelor de învățământ

c) Forme de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual

7. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

a) Definierea și analiza conceptului de *evaluare didactică*. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia)

b) Forme/tipuri de evaluare didactică: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă

c) Metode de evaluare. Instrumente de evaluare

Tipologia itemilor (definiție, clasificare, caracteristici, avantaje și dezavantaje/limite în utilizare)

H. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU DISCIPLINA DE CONCURS ELEMENTE DE PEDAGOGIE ȘCOLARĂ

- Albușescu, I., Catalano, H., (coordonatori), 2019, *Sinteze de pedagogia învățământului primar. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitiv și gradul didactic II*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Albușescu, I., Catalano, H., (coordonatori), 2020, *Sinteze de pedagogie generală. Ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitiv și gradul didactic II*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Bocoș, M., 2013, *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Iași, Editura Polirom.
- Bocoș, M., Jucan, D., 2019, *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Bocoș, M., Jucan, D., 2018-2019, *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Pitești, Editura Paralela 45.
- Catalano, H., 2018, *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Pânișoară I.O., Potolea D., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Ciolan, L., 2008, *Învățarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 1998, *Dicționar de termeni pedagogici*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cristea, S., 2010, *Fundamentele pedagogiei*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2017, *Finalitățile educației*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2017, *Instruirea / Procesul de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2017, *Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-evaluare*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2018, *Obiectivele instruirii / procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cristea, S., 2019, *Metodologia instruirii în cadrul procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.

- Cristea, S., 2019, *Evaluarea instruirii în cadrul procesului de învățământ*, București, Editura Didactica Publishing House.
- Cerghit, I., 1997, *Metode de învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucos, C., 1996, *Finalitățile educației*, în *Pedagogie*, Iași, Ed. Polirom.
- Cucos, C., 2000, *Pedagogie generală*, Iași, Ed. Polirom.
- Ionescu, M., Bocoș, M. (coord.), 2009, *Tratat de didactică modernă*, Pitești, Ed. Paralela 45.
- Ionescu, M., 2007, *Instrucție și educație*, Arad, Vasile Goldiș University Press.
- Iucu, R.B., 1999, *Managementul clasei de elevi*, București, Editura „D. Bolintineanu”.
- Iucu R. B, Manolescu M., 2005, *Elemente de pedagogie*, București, Credis, Editura Universității din București.
- Jinga, I., Negreț, I., 1999, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldin.
- Manolescu, M., 2005, *Evaluarea școlară: metode, tehnici, instrumente*, București, Editura Meteor Press.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Neacșu, I., 1990, *Metode și tehnici moderne de învățare eficientă*, București, Editura Militară.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Neacșu, I., 2015, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Iași, Editura Polirom.
- Negreț, D.I., 2008, *Teoria generală a curriculumului educațional*, Iași, Editura Polirom.
- Oprea, C.M., 2008, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Petrescu, P., Pop, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Petrovici, M.C., 2010, *Niveluri ale înțelegerii*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pânișoară, I. O., Manolescu, M., 2019, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Iași, Editura Polirom.
- Păun, E., Potolea, D., 2002, *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom.
- Stanciu, M., 1999, *Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic*, Iași, Editura Polirom.
- Stoica, A. (coord.), 2001, *Evaluarea curentă și examenele*, București, Editura Prognosis.
- Stoica, A., 2003, *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, București, Editura Humanitas Educațional.
- Stoica, A., Mihail, R., 2006, *Evaluarea educațională. Inovații și perspective*, București, Editura Humanitas.
- *** *Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)*, MEN – CNCEÎP, București, 2008
- MEN, *Viitorul ne unește. Viziune asupra viitorului educației în România*, <https://www.edu.ro/sites/default/files/Comunicare%20COM%20referitoare%20la%20dezvoltarea%20scolilor%20%202017.pdf>.

I. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ / COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ / COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

- #### **I. Curriculumul la disciplinele *Comunicare în limba română/Limba și literatura română***
- Relația interdeterminativă competențe generale - competențe specifice - conținuturi

II. Proiectarea pedagogică a activităților instructiv-educative la disciplinele *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*:

- a) Etapele proiectării pedagogice: definirea obiectivelor și a sistemului de referință spațio-temporal: determinarea conținuturilor; stabilirea strategiei optime de acțiune; stabilirea criteriilor, a probelor și a instrumentelor de evaluare continuă și formativă
- b) Planificarea calendaristică anuală, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției

III. Lecția de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română în învățământul primar*

- Lecția - modalitate fundamentală de organizare a activității didactice
- Forme de organizare a colectivului de elevi
- Strategii de diferențiere și individualizare
- Metode și procedee didactice: caracteristici, utilizare în activitățile didactice: povestirea, metoda fonetică analitico-sintetică, lectura explicativă, lucrul cu manualul, explicația, conversația euristică, demonstrația, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea, jocul didactic, jocul de rol, dramatizarea, observarea; metode de învățare prin cooperare; metode de predare-învățare moderne, activizante și interactive, centrate pe elev
- Mijloace didactice și suporturi tehnice de instruire: modalități de integrare în activitatea didactică
- Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română / Limba și literatura română*; forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar; metode de evaluare; tipuri de itemi utilizați în practica școlară; specificul aprecierii elevilor prin calificative; problematica specifică a descriptorilor de performanță
- Abordări intra- și interdisciplinare în lecția de *Comunicare în limba română / Limba și literatura română*; modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba română / Limba și literatura română* (fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă)

IV. Aspecte metodologice privind curriculumul pentru disciplinele *Comunicare în limba română /Limba și literatura română în învățământul primar*

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet)
- Strategii de formare a competențelor de comunicare: conținuturi relevante, contexte de realizare, tipuri de activități de învățare; comportamentul de ascultător/emițător
- Situații de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV)

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Procesul didactic (predare-învățare-evaluare) la disciplinele *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare*
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ, forme de organizare)
- Specificul abordării textelor în învățământul primar: textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea); textul liric; textul nonliterar; textul funcțional
- Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării
- Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, invitație, scrisoare, e-mail)
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual)
- Scrierea despre textul literar (povestirea, exprimarea opiniei)
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale predării normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație)

J. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ/COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

- Barbu, M., 2008, *Metodica predării limbii și literaturii române - învățământ primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Alexandru”.
- Catalano, H., Albușescu, I., 2018, *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Catalano, H., Albușescu, I., 2019, *Didactica jocurilor*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom.
- Crăciun, C., 2018, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Ediția a VI-a, Deva, Editura EMIA.
- Crețu, C., 1998, *Curriculum diferențiat și personalizat*, Iași, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera.
- Jinga, I., Petrescu, A., 1996, *Evaluarea performanței școlare*, București, Editura Adelfin.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Molan, V., 2014, *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar* (Ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), București, Ed. MINIPED.
- Neacșu, I., Stoica, A., (coord.), 1996, *Ghid general de evaluare și examinare*, București, M.E.N., Editura Aramis.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Norel, M., 2010, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, București, Editura Art.
- Oprea, C.-L., 2009, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Pamfil, A., 2016, *Limba și literatura română în școala primară – perspective complementare*, București, Editura Art.
- Șerdean, I., 1985, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Șerdean, I., 2007, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, București, Editura Corint.
- *** *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, Program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS), suport de curs, 2012.*
- *** *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, SNEE, București, 1999.
- *** *Programe școlare pentru învățământul primar - Comunicare în limba română / Limba și literatura română*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.

K. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

I. Curriculumul la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/Matematică*

- o Relația interdeterminativă competențe generale - competențe specifice - conținuturi

II. Proiectarea pedagogică a activităților instructiv-educative la disciplinele *Matematică și explorarea mediului/Matematică în învățământul primar*

- a) Etapele proiectării pedagogice: definirea obiectivelor și a sistemului de referință spațio-temporal: determinarea conținuturilor; stabilirea strategiei optime de acțiune; stabilirea criteriilor, a probelor și a instrumentelor de evaluare continuă și formativă
- b) Planificarea calendaristică anuală, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției

III. Lecția de *Matematică și explorarea mediului/Matematică în învățământul primar*

- o Lecția - modalitate fundamentală de organizare a activității didactice
- o Forme de organizare a colectivului de elevi
- o Strategii de diferențiere și individualizare
- o Metode de instruire: caracteristici, utilizare în activitățile didactice: lucrul cu manualul, explicația, conversația euristică, demonstrația, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea, jocul didactic, experimentul, observarea; metode de învățare prin cooperare; metode de predare-învățare moderne, centrate pe elev
- o Mijloace didactice și suporturi tehnice de instruire: modalități de integrare în activitatea didactică
- o Evaluarea didactică la disciplinele *Matematică și explorarea mediului / Matematică*; forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar; metode de evaluare; tipuri de itemi utilizați în practica școlară; specificul aprecierii elevilor prin calificative; problematica specifică a descriptorilor de performanță
- o Abordări intra- și interdisciplinare în lecția de *Matematică și explorarea mediului/Matematică în învățământul primar*

IV. Aspecte metodologice privind curriculumul de *Matematică și explorarea mediului / Matematică în învățământul primar*

- o Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural; aspectul cardinal și aspectul ordinal al numărului natural
- o Metodologii specifice disciplinei *Matematică și explorarea mediului/Matematică*
- o Metodologia formării conceptului de număr
- o Metodologia didactică specifică predării operațiilor matematice în mulțimea numerelor naturale; algoritmi de calcul cu numere naturale (adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea cu rest 0 și cu rest diferit de 0)
- o Metodologia didactică specifică predării-învățării ordinii efectuării operațiilor și utilizării parantezelor
- o Metodologia didactică specifică predării-învățării fracțiilor și a operațiilor cu fracții
- o Metodologia didactică specifică predării-învățării unităților de măsură pentru lungime, masă, capacitate, timp, valoare
- o Metodologia didactică specifică predării-învățării elementelor de geometrie
- o Metodologia de rezolvare și compunere a problemelor de matematică; noțiunea de problemă de matematică; etapele rezolvării problemelor de matematică; valențele formative ale activităților de rezolvare a problemelor de matematică; metode speciale de rezolvare a problemelor de matematică: metoda figurativă; metoda comparației; metoda mersului invers; metoda reducerii la unitate

V. Caracterul practic-aplicativ al matematicii; contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)

L. BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ/ MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

- Bolboacă, L., 2001, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Burtea, G. (coord.), 1995, *Matematica și logica pentru școlari*, Bucuresti, Editura Corint.
- Cerghit, I., Neacșu, I., Negreț, I., Pânișoară, I.O., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom.
- Cerghit, I., 2006, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom.
- Crețu, C., 1998, Iași, *Curriculum diferențiat și personalizat*, Editura Polirom.
- Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera Educațional.
- Dumitru, A. ș.a., 2017, *Metodica predării matematicii pentru învățământul primar. După noua programă. CP-IV*, Pitești, Editura Carminis.
- Jinga, I., Negreț, I., 1999, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldiri.
- Jinga, I., Petrescu, A., 1996, *Evaluarea performanței școlare*, București, Editura Adelfin.
- Magdaș, I., 2010, *Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar - actualitate și perspective*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană.
- Manolescu, M., 2010, *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară.
- Neacșu, I. (coord.), 1988, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, Bucuresti, Editura Didactică și Pedagogică.
- Neacșu, I., 1999, *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Paraschiva, A., Purcaru, M., 2008, *Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesorii din învățământul primar și preșcolar*, Brașov, Editura Universității „Transilvania” Brașov.
- Petrovici, C., 2014, *Didactica matematicii pentru învățământul primar*, Iași, Editura Polirom.
- Roșu, M., Roman, M., 2007, *Didactica matematicii în învățământul primar*, MEC, Proiectul pentru Învățământul rural.
- Săvulescu, D. (coord.), 2008, *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Alexandru”.
- Vișoiu, F., 2013, *Metode activ-participative folosite în predarea matematicii la ciclul primar*, Bacău, Ed. Rovimed.
- <http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf>.
- <https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf>.
- *** Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS)*, suport de curs, 2012.
- *** Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999.
- *** *Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică și explorarea mediului/ Matematică*, în vigoare în anul școlar în care se susține concursul.